

Socialdepartementet
s.remissvar@regeringskansliet.se
s.hc.delning@regeringskansliet.se.

Er referens: S2024/02100

Yttrande av Bättre tillsammans – förslag till en uppdaterad nationell cancerstrategi

Sammanfattning

Länsstyrelsen i Örebro län tillstyrker i stort utredningens betänkande i de delar vi har närliggande uppdrag. I dag har Länsstyrelsen främst två ansvarsområden, ANDTS-samordning och alkohol- och tobakstillsyn, som har påverkan på strategins cancerförebyggande arbete. Vi ser positivt på en uppdaterad cancerstrategi med fokus på en god och jämlik hälsa. Att barn, unga och deras vårdnadshavare ska prioriteras ser vi särskilt positivt på.

Synpunkter på betänkandets förslag

Länsstyrelsen lämnar synpunkter inom ett av de tre övergripande målen – Minskad risk att utveckla cancer och att fler diagnostiseras tidigt. Samtliga kommentarer utgår från förslagen i kapitel 3 "Förebygga cancer".

3.3.2 Statliga aktörer inom det cancerförebyggande arbetet

Vi ser positivt på och instämmer i att länsstyrelserna utgör en länk i det cancerförebyggande arbetet mellan olika aktörer och nivåer i samhället. Tillsammans med Folkhälsomyndigheten kan vårt strategiska arbete bidra till genomförandet av hälsofrämjande och förebyggande arbete i länet.

I dag har Länsstyrelsen främst två ansvarsområden, ANDTS-samordning och alkohol- och tobakstillsyn, som har påverkan på strategins cancerförebyggande arbete. Vi ser positivt på att vårt tidigare folkhälsouppdrag mellan 2022–2024 nämns. Vi vill tillägga att uppdraget öppnade upp för att hitta en väg in till aktörer i

Örebro län som arbetat länge tillsammans med att utveckla länets folkhälsoarbete.

3.4.1 Tobak och nikotinprodukter

Det är positivt att rökning minskar, men det är oroande med den stora ökningen bland unga vad gäller bruk av tobaksfria nikotinprodukter. Även om forskningen inte kommit så långt på området så tycker vi att det är viktigt att vara beredd med förebyggande insatser och fatta beslut om tillgänglighetsbegränsning för att inte riskera att agera för sent på bekostnad av människors hälsa.

Länsstyrelsen i Örebro har lämnat yttrande över SOU 2024:23 och vi står fast vid det förslag om förbud mot lagning av både tobaks- och nikotinprodukter som vi framför där: För att skydda barn och minderåriga från tobaks- och nikotinprodukter är det av vikt att markera att lagning av dessa produkter är förbjuden likt förbudet mot lagning av alkohol för minderåriga som finns redan nu.

3.5.2 Prioriterade förebyggande insatser

Insatser riktade till barn och unga bör vara prioriterade

Länsstyrelsen ser särskilt positivt på att barn och unga samt deras vårdnadshavare ska vara prioriterade i det hälsofrämjande och förebyggande arbetet.

Aktörer inom det cancerförebyggande arbetet bör särskilt beakta insatser för att stärka jämlikheten i hälsa

Att fokusera på både strukturella insatser på befolkningsnivå samt riktade insatser till de som mår sämst på individ- och gruppnivå är något Länsstyrelsen anser viktigt i det förebyggande arbetet. Utifrån länsstyrelseinstruktionen 3 § 12 folkhälsa arbetar Länsstyrelsen strategisk med ett internt utvecklingsarbete kopplat till barn och unga och att stärka jämlikheten i hälsa för länet. Detta innebär att vi kan rikta vårt arbete till exempelvis de kommuner som har störst behov men även att vi kan målgruppsanpassa vårt stöd.

Ett förstärkt arbete mot rökning

Länsstyrelsen instämmer med att Sverige fortsatt behöver utveckla det tobaksförebyggande arbetet och att det även är av vikt att

inkludera tobaksfria nikotinprodukter. Läs mer i kommentarerna för stycke 3.4.1.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av landshövding Lena Rådström Baastad med handläggare Annika Borg och Sofia Fosselius som föredragande. I den slutliga handläggningen har också tillförordnat länsråd Peder Eriksson, avdelningschef Stina Sjölin och enhetschef Anna Andersson medverkat.